

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 29. De Religionem egressis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

Quintus modus est, ex vi officij. Si enim Religiosus habeat beneficium curatum, non impeditur hac constitutione...

alicuius momenti viget, vel ad Romanum Pontificem difficilis est aditus, prout habet idem Azor. Qui adde ex Sylu. in verbo Religio 4. quaest. 2. debere interuenire...

414.

Causa vero iusta, quae praeter auctoritatem Superioris requiritur ad eundem transitum licitum, est primo, si disciplina sit disciplina in religione strictiore...

CAPITULUM XXIX.

De religionem egressis.

SUMMARIUM.

- 412. Transitus a religione laxiori ad arctiorem licitus.
413. Quatenus licitus sit transitus ad eque aut magis laxam.
414. Quae religio censenda arctior.
415. Documentum de iis qui a religione dimittuntur.
416. Distinctio inter electum, fugitium, & apostatam.
417. Electus ad religionem reuocatus tenetur redire, non tenetur autem transire ad alium ordinem.
418. Tenetur absolute ad observationem castitatis: ad observationem vero obedientiae religiose tantum tenetur animi proposito, si contingat ipsum reuocari.
419. Quo habitu viri habeat.
420. Quatenus tenetur ad observationem paupertatis, & cui acquirit ea quae non fuerint sibi necessaria.

I sunt in quintuplici differentia. Quidam enim egressi sunt animo transiendi ad aliam religionem, quidam sunt dimissi, quidam eiectionis, quidam fugitii, & quidam Apostatae...

412. Primum est, transitum a religione laxiori ad arctiorem licitum esse de iure communi. Pro quo est textus satis expressus in cap. Sane, De regularibus, & expressi similis in cap. Licet, eodem titulo. Ex quo praeter approbationem...

413. Secundum est, transitum ab vna religione ad aliam aequae laxam aut laxiorem, licitum esse posse interueniente Superioris dispensatione, & iusta causa. Hoc certi iuris esse, & ab omnibus concedi notat Azor canonistis pro eo...

Is autem Superior est Episcopus si monasterium transfertis sub eo sit: si sit exemptum a iurisdictione Episcopi, est eiusdem Praelatus: qui habens auctoritatem quasi Episcopalem, potest eam facultatem dare, quando periculum...

Religionem arctiorem censeri, quae est arctioris obseruantiae, ita vt in ea possit quis tutius & melius salutem suam operari. Ad quod facit, quod possit ex memorato cap. Licet & Quia tamen, satis intelligi, transitum illum ad arctiorem, concessum esse ob tutiorem vitam agendam rationem...

Debet autem Confessarius talem transitum meditantem, si esse offerat, monere in eodem cap. Licet, & Quocirca, significari esse a temeritate & sinistra intentione cauedum: atque ad intentionem melioris vitae, addendam maturam deliberationem, & sapientum consilium. Talem transitum, nisi illum eohonestet necessitas aut vilitas notabilis, non esse laudabilem, iuxta D. Thomam 2. 2. q. 189. art. 8. tum quia ex eo plerumque scandalizantur qui relinquuntur...

415.

Tertium documentum est: Ex iis qui a religione dimittuntur, quosdam non dum esse religioni adstrictos, vt Notarios, qui tempore probationis inuenti inepti dimittuntur: talesque manent liberi, praesertim cum egredi postum fuerit in ipsorum arbitrio prout habitum est in praeced. cap. 2. propositione vltima. Quosdam vero adstrictos quidem esse religioni in qua emittunt vota, sed religionem non esse ipsi adstrictam (etiamsi vere sint Religiosi) eo quod talia vota ipsorum implicia sunt, non autem solemnia neque professio, per quam reciproce, & Religiosus obligatus sit religioni ad manendum, perseverandumque in ea; & vicissim religio sit obligata ad eum retinendum, ac tractandum tanquam filium, nisi se reddat ei noxium. Quae cum ita sint, possunt tales dimitti, quando adfuerint iustae causae: quales censentur haec quod volunt corrigi, & emendari, aut quod etiam commiserint ratione cuius religioni timeant infamia, aut quod impedimentum habuerint, cum quo tanquam essentiali, valdeque graui in ea religione, non fuissent admitti, si illud detexissent. Quae de re plenius Leon. Lessius in seq. dubit. 14. quem videat qui volet. Contenti esse possumus addere quod ille in num. 107. tangit. Cum vota praedicta sic fiant vt eorum emissionem Religiosus obligetur ordini in quo fiunt, non autem ordo ipsi: ea tunc includere conditionem hanc: Si ordo me retinere voluerit. Unde potest deduci, quod per dimissionem quae idem ordo recusat omnino talem retinere, de eo in conscientia posse indiesse, vt de relicto in sua libertate: etiamsi non vacet crimine, si per se eidem dimissioni occasionem dederit.

416.

Quartum documentum est: Electum a fugitio & apostata distingui, quod electus recedat compulsus a Superioribus, bonum commune procurantibus: mandando executioni illud quod in cap. Rescindenda 24. quaest. 3. habetur ex D. Hieronymo. Rescindenda sunt putridae carnes, & scabiosa ouis a caulis repellenda, ne tota domus, massa...

corpus, & pecora ardeant, contumpanur, putrescant, intereant. Fugitius vero & apostata recedant sua voluntate: ille quidem vt sit extra potestatem Superioris, & ad tempus libere vagetur, interea animum habens redeundi: hic vero, vt deferat suum statum.

Quintum documentum est. Haud dubium esse, quin & fugitius & apostata maneant obligati ad omnia quae religionis sunt, peccareque illorum transgressione, non minus quam si essent in suo monasterio; cum non debeant ex nequitia sua reportare commodum: & vt supponimus, ex sola ipsorum prava voluntate pendeat, quod non sint in monasterio, ita vt nequeant per impossibilitatem excusari. Quae si contingeret ex eo, quod religio nollet eos retinere: iudicandum esset de ipsis tanquam de eiectis eo modo quo paulo post dicitur.

Porro tales se ad confessionem offerentes, etsi ad hoc admitti possint vt salubribus monitis iuuentur, iuxta cap. Quod quidam, De Pœnit. & remiss. non tamen vt sacramentaliter absoluantur: quia pro vere penitentibus non sunt habendi, quamdiu non submitunt se correctioni suorum Superiorum: ad quos proinde oportet ipsos remittere. De eiecto vero, non potest eadem facilitate iudicari; nam multa sunt quae de eo vocantur in dubium, vt licet videre apud Azorium in citato lib. 12. cap. 16. & 17. de quibus ipse legendus est, quia possumus contenti esse aliquot documentis quae valent ad directionem Confessarii, talium sacramentalem confessionem excipientis.

417.

Sextum ergo documentum est. Eiectum teneri ad religionem reuerti, si à suis Superioribus reuocetur. Ad quod facit, quod reuerti nolens excommunicari præcipitur in cap. finali, De regularibus. Facit & ratio, quia ex vi votorum & professionis suae, tenetur vsque ad mortem manere in sua religione. Vnde cum sit ei potestas ad illam redeundi, tenetur redire, ad implendum quod Deo promisit. Etenim tota causa cur antea excusaretur fuit impossibilitas, hoc est, quod non esset in potestate ipsius in illa manere. Quando vero id postea est ipsi possibile, cessat excusatio, & obligationis vis recurrit: quae non fuit per eiectionem extincta, sed solummodo sopita seu suspensa. Eam enim obligationem Praelati non tollunt eiciendo, vt nec de Religioso faciunt non Religiosum: quod non est in ipsorum potestate situm. Aduerte autem eiectum tantummodo ad tempus, vt se emendet, teneri per emendationem se de nouo reddere habilem vt recipiatur: nec excusari, quin emendandus debeat se religioni offerre, quantumuis ab ea non reuocetur. Secus esse vero, si per publicam sententiam iudicium ad id destinatorum, eiectus esset in perpetuum, prout ex Nauarro habet Azor in citato cap. 16. quaest. 6. inquit inter cætera: talem tuta conscientia extra religionem ex qua eiectus est, viuere, vt in eo iustam sententiam & penam sustineat ac lauat.

Cæterum ad alium ordinem transire, à suo eiectus non tenetur: quia profitendo in vna religione non habet intentionem adstringendi se ad aliam: cum determinet illam in qua seruaturus sit perpetuam paupertatem, castitatem & obedientiam. Neque obstat quod ante ingressum in illum ordinem, forte voverit vniuersum ingressum in religionem: quia tale votum sicut est simplex, ita etiam, perinde ac cætera simplicia quae emiseris, commutatur in professionem; indeque extinguitur, nec reuiuiscit per eiectionem à religione; præsertim cum ea non obstat, quin professio in sua vi obligandi perscueret: adeo vt eiectus sciens se recipiendum, redire teneatur. Quam doctrinam Azor habet in eodem cap. 16. q. 5.

418.

Septimum documentum est. Eiectum teneri ad obseruationem castitatis religiosae, perinde ac ante eiectionem. Non tantum enim extra matrimonium eam violare prohibetur, per sextum Decalogi præceptum commune omnibus; sed etiam violare in vso matrimonij, cuius in eundem est effectus incapax per professionem in religione approbata, iuxta textum expressum in cap. vnico, De voto in sexto.

Ab obseruatione autem obedientiae religiosae eundem excusari, consequens est ex eo, quod religio in qua professus est, ipsum eiciendo, omnem de eo curam abiicit, habendo eum pro non suo: quo fit vt non intendare quid-

quam præcipere aut prohibere tanquam in suo. Obedientia autem obseruationi locus non datur, vbi deest illam imponens: quia tali actioni deficit materia per defectum Superioris, qui illam suppedit. Quod autem Nauar. in comment. 2. de regularibus nu. 35. ad eum defectum suppleendum (nisi aliam religionem capessat) debere ipsum Episcopo se offerre vt in eius sit cura & potestas: eiusque mandatis & iussis parere, ex vi voti cogatur: Azor in sequenti quaest. 11. bene reicit ex recepto more profitendi, quo obedientia perpetua promittitur tantum Superiori illius religionis & successoribus ipsius; siue immediatus sit, siue mediatarius. Vnde sequitur vt si per iustam sententiam à religione excludatur, non cogatur ex vi voti alteri obedire. Ea enim de causa Nauarrus ipse fatetur eiectum non teneri ex vi voti, aliam religionem intrare. Ex qua causa pariter colligi potest, nec teneri vi voti se Episcopo offerre, vt in eius speciali potestate & cura sit tanquam religiosus, sed sufficit vt instar aliorum Clericorum obtemperet ei, in cuius diocesi habuerit habitacionis domicilium. Verum tamen quia per eiectionem non definit esse vere & proprie Religiosus, etiam nullius religionis sit (perinde ac Episcopus ab Episcopatu suo eiectus non desinit esse Episcopus, quantumuis sit absque Episcopatu) debet ex vi voti quo adstrictus manet, paratus esse ad obediendum si contigerit ipsum restitui ad pristinum statum, & in cura & potestate esse Superiorum, quibus obedientiam promisit.

Octauum documentum est. Eiectum vti debere habitu clericali. Hoc Nauar. habet in sequenti num. 36. & post eum Azor in seq. quaest. 13. & Leon. Lessius De iust. & iure lib. 2. cap. 41. num. 112. Ratio ipsorum est, quod per sententiam spoliatus habitu suae religionis, non teneatur, imo nec possit eo vti, vt nec habitu alterius religionis, nisi ad eam transierit: ad quod non adstringitur, vt ante habitum est. Vnde superest vt clericali habitu conditioni suae conuenienti, utatur. Addit Lessius in seq. num. 115. à reliquis monasticis obseruantis, vt à ieiuniis, vigiliis, delectu ciborum, silentio esse liberum. Pro quo facit quod obligatio ad eorum obseruationem, ex eo proueniat, quod præscribantur ex obedientia, per statutum declarata: atque iuxta antedicta, in eiecto à religione, obseruatio obedientiae suspendatur.

419.

Nonum documentum est. Eiectum ad paupertatis obseruationem ita teneri, vt non prohibeatur eorum quae acquisierit administrationem habere, tum ad vitæ necessaria, tum ad aliquas piæ causas. Hoc enim ipso quod eiectus, sit ei potestas sibi quoad corpori necessaria & animae commoda prouidendi. Si quid autem amplius acquirat, an ad monasterium pertineat difficultas est: cuius partem negantem Nauar. sequitur in memorato comment. 2. nu. 34. quia talis non est amplius monasterij membrum, neque ei subiectus. In eademque sententiam propendet Azor in eodem cap. 16. quaest. 9. Leonardus vero Lessius in memorato num. 112. secutus Lud. Molinam, De iust. & iure tomo 1. tract. 2. quaest. 140. affirmantem tenet per hanc rationem; quod monasterium per monachi culpam & pœnitentiam, non debeat amittere ius quod habuit in bonis illius siue acquisitis siue acquirendis. Neque enim per eiectionem ita definit esse membrum religionis, vt hæc omne suum ius in illum perdat: vt argumento est, quod si ab eo reperatur, reuerti teneatur, tanquam ablato impedimento implendi perpetuam obedientiam quæ in eadem religione Deo promisit. Eam sententiam tanquam tutiorem, iudicari in sequenti in praxi.

420.

Superest obiter monendum in Concilio Trident. sess. 25. De regularibus cap. 19. editum esse decretum de reclamatione Religiosorum contra professionem ab ipsis factam: atque eiusdem præclaram lectuque dignissimam declarationem tradi à Thoma Sanchez lib. 7. De matrimonio dispur. 37. Apud quem relinquimus, ei qui volet videndam tanquam spectantem ad fori externi usum.

L A V S D E O.

LIBER